

[Iver Poulson.]

resultat ad de tankebaner, som nu engang er deres, men når man som ikke-jurist har forsøgt at studere betænkningens lange historisk-juridiske afhandling, så er man blevet noget klogere på mangt og meget, og man er også blevet klar over, at i et spørgsmål som dette, hvor det drejer sig om ansvarets placering og realitet i det demokratiske regeringsmaskineri, er det helt andre tankebaner, man må bevæge sig ad, hvis man skal nå et resultat, som svarer til befolkningens ønsker og til folkestyrets krav. Det drejer sig simpelt hen om demokratiets eller det demokratiske realitet. Hvis det demokratiske ikke udmøntes i realiteter, som meningmand forstår, er det ikke noget demokrati, og selv med den dybeste respekt for den højeste juridiske videnskabs dygtighed som lovfortolker kan jeg ikke se, at denne videnskabs repræsentanter skulle besidde nogen som helst særlig evne eller særlige kvalifikationer som lovgivere i et folkestyret samfund i modsætning til et embedsmandsstyre. Jeg tror ikke på, at selv nok så meget videnskabeligt juristeri og forfatningsfilosofi kan få menigmand til at begribe, at grundlovens klare ord skal fortolkes og forstås lige netop modsat af, hvad de siger, og hvis menigmands respekt for grundloven og folkestyret ikke skal undergraves, må grundlovens påbud naturligvis efterleves, ikke mindst af lovgivningsmagten. Derfor bør vi nu have den grundlovspåbudte ministeransvarlighedslov.

Det var glædeligt, at der dog var ét medlem af juristkommissionen, professor Poul Meyer i Århus, der gav sig til at tænke i andre baner end de andre kommissionsmedlemmer og derfor også kom til et helt andet resultat. Nu siger man jo, at den er stærkest, som står alene, og der er heldigvis meget, der tyder på, at det vil holde stik netop i dette tilfælde. Al den styrke, professor Poul Meyer har haft nødvendig, har han kunnet hente i bevidstheden om, at det var ham, der havde, om jeg så må sige, jordforbindelse til den danske befolkning og til vort folkestyre.

Det er klart, at de uafhængige er svært indforstået med, at der trods flertalsopfattelsen i juristkommissionen — eller man skulle måske i grunden hellere sige embeds-

mandskommissionen — er fremsat et lovforslag om ministres ansvar, og vi skal gøre, hvad vi kan for, at der kommer en lov ud af det. Men selv om vi finder det vigtigt, at der nu foreligger et lovforslag, må vi naturligvis tillægge det mindst lige så stor vægt — og det må vel i øvrigt enhver her i tinget — at en lov på dette specielle og meget vigtige område bliver så god, så rigtig og så klar som overhovedet muligt både juridisk, politisk, folkeligt og sprogligt og bliver en lov, som kan blive stående, uden at det skal blive nødvendigt at ændre i den eller lappe på den, og blive det instrument i folkestyret, som folkestyret ifølge grundloven har krav på, og som det i længden ikke kan undvære.

Selve lovforslaget bygger jo i flere henseender på tidligere justitsminister Steinckes lov af 1939, der aldrig trådte i kraft. På baggrund af denne lov betyder det nu fremsatte lovforslag efter vor opfattelse visse fremskridt, som tiltaler os.

Hvad indholdet angår, er vi enige i hovedlinjen. Vi kan stort set tilslutte os den foreslåede afgrænsning af det område, hvor straf- og erstatningsansvar skal kunne gøres gældende, herunder præciseringen af de omstændigheder, hvorunder der skal kunne blive tale om at pålægge en minister ansvar for sine underordnede.

For så vidt kunne man jo tro, at alt ud fra vort synspunkt var i den bedste orden; men det er det nu ikke helt. Vi har meget indgående overvejet lovforslaget, og på grundlag af disse overvejelser og undersøgelser er det vor opfattelse, dels at der i lovforslaget rent indholdsmæssigt på et par punkter er noget, som vi er betænkelige ved, medens vi på andre punkter mener, at der savnes noget væsentligt, dels at lovforslaget lider af en række mangler både i juridisk henseende og i den systematiske opstilling til skade for klarheden og hist og her også sprogligt — alt sammen mangler, som vi naturligvis mener der ikke bør være ved en lov, og som vi er klar over kan og vil blive rettet under udvalgsarbejdet.

Jeg er helt klar over, at man ved første behandling ikke skal gå i enkeltheder; da vi imidlertid ikke er udvalgsberettigede, vil jeg gerne nævne nogle få enkeltheder, men det er enkeltheder af principiel natur.

I § 2 knytter man i en speciel forbindelse